

فصل ششم

نفث و گاز

فعالیت صنعت نفت با استخراج نفت و گاز از اولین چاه نفت در مسجد سلیمان در سال ۱۲۸۷ شمسی آغاز شد و آمارهای مربوط به آن نیز از زمان مذکور گردآوری شده است. با ملی شدن صنعت نفت در اسفند سال ۱۳۲۹ شرکت ملی نفت ایران آمارهای وسیع تری را منتشر کرده است. با تاسیس شرکت ملی گاز ایران در اسفند ۱۳۴۴ و شرکت ملی گاز مایع ایران در سال ۱۳۶۶، این دو شرکت نیز به ترتیب آمارهایی در زمینه گاز طبیعی (L.N.G) و گاز مایع (L.P.G) گردآوری و ارائه کرده اند. در سال ۱۳۴۲، با احداث اولین کارخانه کود شیمیایی در کشور صنایع پتروشیمی تولد یافت تا از منابع محدود نفت و گاز ارزش افزوده بالاتری کسب گردد.

به دلیل اهمیت فعالیت ها در حوزه نفت و گاز که نقش بسزایی در اقتصاد کشور دارد، فصلی جداگانه از فصول صنعت و معدن با نام فصل نفت و گاز طراحی و اطلاعات آن از طریق دستگاههای مربوطه ارائه گردیده است.

شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی در خراسان رضوی شامل منطقه مشهد (قوچان، نیشابور، درگز، تربت جام، تایباد، سرخس، فریمان)، تربت حیدریه (شامل نواحی تربت حیدریه، کاشمر، گناباد و خواف) و سبزوار (بردسکن و سبزوار) می باشد که هر یک به صورت جداگانه و مستقل اطلاعات آماری را ارائه نموده اند، همچنین شرکت ملی گاز منطقه ای خراسان رضوی اطلاعات اختصاصی مربوطه را به صورت جداگانه ارائه نموده است.

اطلاعات این بخش شامل فعالیت گازرسانی شهری و روستایی و مقدار مصرفی گاز و فرآورده های نفتی و همچنین مشترکان بوده که با در نظر گرفتن سری زمانی ارائه شده است.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

گاز مایع: مخلوطی از پروپان و بوتان نرمال است که در اثر شرایط محیط و مصرف، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر یافته و تحت فشاری حدود ۱۰۰ تا ۱۱۰ پوند بر اینچ مربع به صورت مایع در می آید.

بنزین: آمیزه ای است از هیدروکربورهای به طور عمده حلقوی و ایزومره با نسبتهای متفاوت که برای افزایش درجه آرام سوzy آن، برخی از ترکیبات آلی به آن اضافه می شود.

نفت سفید: برشی از نفت خام، متشکل از سه نوع هیدروکربور پارافینی، نفتینی و آروماتیکی می باشد. این فرآورده به عنوان سوخت گرمایشی و سوخت مراکز حرارتی به کار می رود و یکی از مواد اصلی تشکیل دهنده سوخت موتورهای جت است.

نفت گاز: فرآورده ایست که بعد از برش نفت سفید به دست می آید و به عنوان سوخت ماشین آلات کشاورزی و صنعتی و سوخت تعدادی از وسایل نقلیه عمومی و تاسیسات حرارتی به کار می رود .

نفت کوره: نفت کوره از بازمانده تقطیر نفت خام در برج های تقطیر پالایشگاه به دست می آید . این فرآورده به سبب دارا بودن هیدروکربورهای سنگین ، به آسانی نمی سوزد و یکی از سوخت های عمده کشتی ها و واحدهای بزرگ صنعتی از جمله نیروگاه های برق به شمار می رود .

مشترک گاز: عبارت است از شخص حقیقی یا حقوقی که طبق روش پذیرش متقاضیان گاز پس از تحویل مدارک مورد نظر و پرداخت حقوق و هزینه های مربوطه ، مشخصات وی در دفتر پذیرش اشتراک ثبت شده و یک شماره اشتراک به وی تعلق می گیرد .

مصرف کننده گاز: به مشترکانی اطلاق می شود که جریان گاز آنها پس از طی مراحل اشتراک پذیری ، راه اندازی شده باشد .

انشعاب گاز: به خطوطی که جهت ارسال گاز از خطوط انتقال ، خطوط تغذیه و شبکه تا ایستگاه اختصاصی مشترک نصب می شود ، انشعاب گاز اطلاق می گردد .

۱-۶ - مصرف انواع فرآورده های نفتی

(متر مکعب)

سال و منطقه	گاز مایع	بنزین	نفت سفید
..... ۱۳۸۰	۱۵۶۲۰۴	۱۲۲۸۳۰۱	۶۲۱۴۹۰
..... ۱۳۸۲	۱۷۹۵۳۷	۱۵۰۷۷۲۶	۶۳۹۲۰۷
..... ۱۳۸۳	۱۶۳۸۰۷	۱۵۶۵۸۹۹	۶۲۵۴۴۵
..... ۱۳۸۴	۲۱۷۱۷۳	۱۵۷۰۵۷۰	۵۰۶۶۸۱
..... ۱۳۸۵	۱۹۶۱۶۰	۱۷۶۷۲۶۵	۵۵۵۲۱۰
..... ۱۳۸۶	۱۶۵۹۸۷	۱۵۵۶۸۴۳	۵۸۱۷۸۲۵
..... تربت حیدریه	۲۲۶۷۷	۲۰۷۵۸۰	۱۸۰۶۳۵
..... سبزوار	۱۱۸۶۱	۱۰۹۵۱۳	۷۹۷۲۶
..... مشهد	۱۳۱۴۴۹	۱۲۳۹۷۵۰	۳۲۷۴۶۴

سال و منطقه	نفت گاز	نفت کوره	روغنهای موتور و صنعتی ^(۱)
..... ۱۳۸۰	۱۹۴۵۴۸۹	۸۰۸۷۴۳	۳۰۱۷۰
..... ۱۳۸۲	۱۸۸۰۳۰۸	۸۲۱۷۹۰	۱۷۳۴۷
..... ۱۳۸۳	۱۷۷۲۰۳۹	۷۰۸۸۶۶	.
..... ۱۳۸۴	۱۶۰۸۰۷۱	۷۳۵۱۲۰	.
..... ۱۳۸۵	۱۷۷۰۶۱۳	۶۶۵۰۱۱	.
..... ۱۳۸۶	۱۹۱۸۷۴۳	۶۵۷۹۲۲	.
..... تربت حیدریه	۳۳۰۷۳۰	۱۰۲۶۹۷	.
..... سبزوار	۱۸۳۲۵۰	۸۷۰۸۶	.
..... مشهد	۱۴۰۴۷۶۳	۴۶۸۱۳۹	.

۱- اطلاعات سالهای ۱۳۸۰ و ۱۳۸۲ با احتساب شهرستان فردوس می باشد و از سال ۱۳۸۳ به بخش خصوصی واگذار شده است .

مأخذ - شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران (منطقه مشهد ، تربت حیدریه و سبزوار) .

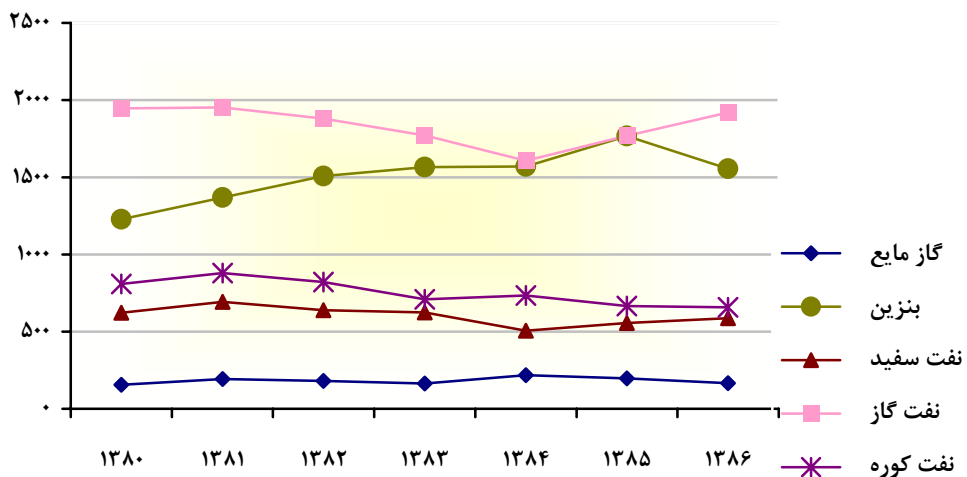
۲-۶- تعداد جایگاههای فروش مواد سوختی بر حسب وضعیت حقوقی

سال و منطقه	جمع	دولتی	خصوصی
..... ۱۳۸۰	۹۶	۱۴	۸۲
..... ۱۳۸۲	۱۱۲	۱۳	۹۹
..... ۱۳۸۳	۱۲۱	۱۳	۱۰۸
..... ۱۳۸۴	۱۱۵	۱۰	۱۰۵
..... ۱۳۸۵	۱۲۴	۱۰	۱۱۴
..... ۱۳۸۶	۱۴۵	۱۳	۱۳۲
..... تربت حیدریه	۲۴	۲	۲۲
..... سبزوار	۲۸	۱	۲۷
..... مشهد	۹۳	۱۰	۸۳

۱- اطلاعات سال ۸۳-۱۳۸۰ با احتساب منطقه اسفراین می باشد .
 مأخذ - شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران (منطقه مشهد ، تربت حیدریه و سبزوار) .

۱-۶- مصرف انواع فرآورده های نفتی در استان

هزار مترمکعب

مبنا: جدول ۱-۶

۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده ، تعداد انواع انشعاب واگذار شده ،
تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی

سال و شهرستان	تعداد شهرهای گاز رسانی شده	تعداد روستاهای گاز رسانی شده	تعداد انشعاب	
			جمع	خانگی - تجاری
صنعتی				
..... ۱۳۸۰	۱۷	۲۷	۳۱۸۹۰۴	۳۱۸۸۵۴
..... ۱۳۸۲	۲۴	۶۱	۳۸۶۰۰۳	۳۸۴۹۵۰
..... ۱۳۸۳	۲۶	۱۵۴	۴۱۸۲۷۲	۴۱۷۰۹۰
..... ۱۳۸۴	۳۱	۲۶۱	۴۴۰۹۹۱	۴۳۸۹۷۳
..... ۱۳۸۵	۳۴	۳۱۸	۴۶۸۱۳۵	۴۶۵۸۸۱
..... ۱۳۸۶	۴۲	۳۶۰	۴۹۲۳۶۲	۴۸۹۹۹۴
..... بردسکن	۱	۴	۴۹۹۸	۴۹۹۸
..... تایباد	۲	۶	۷۵۴۹	۷۵۴۹
..... تربت جام	۲	۶	۱۰۵۵۶	۱۰۵۵۱
..... تربت حیدریه	۳	۲۹	۲۱۵۶۲	۲۱۴۸۱
..... چناران	۲	۲۲	۸۷۳۴	۸۶۷۸
..... خلیل آباد	۱	۱۲	۳۱۳۰	۳۱۲۴
..... خواف	۲	۰	۳۷۵۷	۳۷۵۷
..... درگز	۴	۱۷	۷۸۸۴	۷۸۸۴
..... رشتخوار	۱	۰	۹۱۱	۹۱۱
..... سبزوار	۳	۹	۳۲۸۳۴	۳۲۸۰۸
..... سرخس	۲	۱۳	۸۰۵۳	۸۰۴۸
..... فریمان	۳	۵	۷۱۰۴	۷۰۵۴
..... قوچان	۱	۲۲	۱۷۸۴۸	۱۷۸۲۶
..... کاشمر	۱	۱۲	۱۹۵۴۴	۱۹۵۳۵
..... کلات ^(۱)	۱	۰	۰	۰
..... گناباد ^(۱)	۳	۰	۳۳۵۹	۳۳۵۹
..... مشهد	۴	۱۵۱	۲۹۰۵۲۵	۲۸۸۵۰۲
..... مه ولات	۱	۵	۶۵۵۲	۶۵۵۲
..... نیشابور	۵	۴۷	۳۷۴۶۲	۳۷۳۷۷

۳ - ۶ - تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده ، تعداد انواع انشعاب واگذار شده ،
تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی (دنباله)

مصرف گاز طبیعی (هزار متر مکعب)	تعداد مصرف کننده			سال و شهرستان
	صنعتی	تجاری	خانگی	
۵۹۱۷۹۹۶/۴	۴۱۴	۱۵۰۹۵	۵۳۲۸۷۷ ۱۳۸۰
۶۸۴۷۷۱۸/۴	۸۰۳	۱۸۵۵۹	۶۷۷۱۲۳ ۱۳۸۲
۷۰۸۱۰۹۸/۰	۱۰۵۷	۲۸۰۹۶	۷۳۳۱۷۰ ۱۳۸۳
۷۲۳۶۷۸۲/۲	۱۷۴۵	۳۵۰۶۸	۸۱۷۷۴۳ ۱۳۸۴
۷۶۲۹۵۹۶/۵	۱۵۷۹	۳۸۷۲۴	۹۰۹۵۸۲ ۱۳۸۵
۸۰۳۸۶۸۹/۵	۱۷۰۸	۴۰۷۸۲	۹۶۳۷۲۳ ۱۳۸۶
۱۷۷۲۰/۰	۱	۳۵۶	۶۷۸۵ بردسکن
۳۵۲۷۰/۱	۲	۴۱۶	۱۰۳۰۳ تایباد
۷۸۶۸۷/۰	۱۶	۱۴۳۰	۱۹۵۵۳ تربت جام
۱۵۷۴۵۴/۶	۲۴	۳۰۹۲	۳۸۷۰۹ تربت حیدریه
۷۷۹۱۲/۱	۶۱	۷۲۴	۱۵۴۹۴ چناران
۱۷۹۲۸/۲	۸	۲۸۲	۷۱۱۳ خلیل آباد
۱۰۳۰۳/۷	۲	۱۰۲	۳۳۲۷ خواف
۳۷۵۹۰/۱	۱	۶۳۱	۱۱۴۴۷ درگز
۲۲۴۶/۲	۰	۵۱	۱۰۴۲ رشتخوار
۱۹۳۷۹۷/۷	۱۹	۲۸۷۲	۵۴۴۱۹ سبزوار
۴۱۸۲۷/۴	۵	۵۴۸	۱۰۷۸۷ سرخس
۹۲۶۵۶/۳	۵۹	۹۱۵	۱۲۳۷۷ فریمان
۱۵۵۳۶۸/۹	۱۴	۱۷۳۷	۲۸۰۲۵ قوچان
۶۹۷۴۹/۹	۱۰	۱۱۸۳	۲۸۹۱۰ کاشمر
. کلات ^(۱)
. گناباد ^(۱)
۵۵۴۷۵۷۴/۴	۱۳۷۳	۲۳۵۶۲	۶۴۱۲۱۹ مشهد
۱۵۷۹۲/۶	۰	۲۲۱	۷۰۹۳ مه ولات
۱۴۸۶۸۱۰/۳	۱۱۳	۲۶۶۰	۶۷۱۲۰ نیشابور

۱- گازرسانی در شهرستانهای کلات و گناباد در حال اجرا بوده و انشعاب ذکر شده در شهرستان گناباد مربوط به خطوط تست می باشد .
مأخذ - شرکت ملی گاز ایران - منطقه خراسان رضوی .